

METODOLOŠKO POJASNILO

Luka Černuta, Nataša Sabljic

UPORABA PODATKOV MOBILNIH OPERATERJEV ZA NAMENE TURIZMA

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Uporaba podatkov mobilnih operaterjev za namene turizma, Slovenija, četrtno (Eksperimentalna statistika)
- Uporaba podatkov mobilnih operaterjev za namene turizma, Slovenija, letno (Eksperimentalna statistika)

Q

Maj 2024

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	5
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	6
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	6
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	6

1 NAMEN

Z uporabo masovnih podatkov operaterjev mobilne telefonije se odpirajo nove možnosti za ocenjevanje turističnih tokov. Statistike, pridobljene na ta način, predstavljajo dopolnilo že utečenim raziskovanjem, ki jih na področju statistik turizma izvaja SURS. Namen objave omenjenih podatkov je prikazati nabor statistik, ki nam jih omogoča obdelava masovnih podatkov operaterjev mobilne telefonije, za namene statistike turizma.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je uporabnik storitev mobilne telefonije v tujini (določen na podlagi telefonske številke): slovenski uporabnik, ki gostuje v tujih omrežjih, in tuj uporabnik, ki gostuje v slovenskem omrežju.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enota opazovanja so uporabniki storitev mobilne telefonije, ki gostujejo v tujih omrežjih: slovenski uporabniki, ki gostujejo v tujih omrežjih, in tuji uporabniki, ki gostujejo v slovenskem omrežju.

V raziskovanje so vključeni samo uporabniki storitev mobilne telefonije, ki so v danem referenčnem obdobju (opazovanem mesecu) gostovali v tujih omrežjih.

Na podlagi trajanja priključitve v omrežje (oz. na podlagi skupnega trajanja podatkovnih sej, vzpostavljenih med uporabnikovo mobilno napravo oz. terminalom in operaterjem v dvodnevnem obdobju) se posamezni uporabnik za vsak posamezni dan razvrsti v eno izmed štirih kategorij: turist, celodnevni izletnik, poldnevni izletnik in tranzitni potnik.

V podatkih o uporabnikih so lahko poleg mobilnih telefonov vključeni tudi podatki za druge pametne naprave, če so pri svojem delovanju uporabljale mobilno omrežje. Poleg tega je v podatkih lahko vključena tudi uporaba mobilnih omrežij, s strani naprav, ki komunicirajo z drugimi napravami (internet stvari).

Uporaba virtualnih kartic eSIM, ki jih ponujajo nekateri mobilni operaterji na območju EU, se upošteva pri državi operaterja, in ne pri državi, od koder tuji uporabniki dejansko so.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo mesečno.

Podatke zbira Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (AKOS). AKOS jih SURS-u v agregirani obliki pripravljeni za obdelavo posreduje enkrat mesečno.

6 DEFINICIJE

Uporabniki: posamezniki, ki uporabljajo storitev mobilne telefonije, kadar gostujejo v tujih omrežjih. Uporabnika določa mobilna telefonska številka (MSISDN). Ne glede na število gostovanj v danem opazovanem obdobju (poročevalskem mesecu) se posamezen uporabnik šteje zgolj enkrat.

Slovenski uporabniki: naročniki in predplačniki pri slovenskih operaterjih mobilne telefonije, ki gostujejo v omrežjih tujih operaterjev mobilne telefonije.

Tuji uporabniki: naročniki in predplačniki pri tujih operaterjih mobilne telefonije, ki gostujejo v omrežjih slovenskih operaterjev mobilne telefonije.

Turisti: posamezniki, pri katerih je bila v dveh zaporednih dneh skupna dolžina trajanja podatkovne seje izmenjave podatkov (kljub morebitnim prekinitvam) med 18 in 48 ur.

Celodnevni izletniki: posamezniki, pri katerih je bila v dveh zaporednih dneh skupna dolžina trajanja podatkovne seje izmenjave podatkov (kljub morebitnim prekinitvam) med 12 in 18 ur.

Poldnevni izletniki: posamezniki, pri katerih je bila v dveh zaporednih dneh skupna dolžina trajanja podatkovne seje izmenjave podatkov (kljub morebitnim prekinitvam) med 6 in 12 ur.

Tranzitni potniki: posamezniki, pri katerih je bila v dveh zaporednih dneh skupna dolžina trajanja podatkovne seje izmenjave podatkov (kljub morebitnim prekinitvam) do 6 ur.

eSIM je virtualna kartica SIM, ki je trajno nameščena v napravi in nadomešča klasično kartico SIM. Omogoča menjavo mobilnega operaterja brez fizične menjave kartice, kar olajša prehod med ponudniki storitev. Aktivacija te kartice se izvede digitalno, npr. s skeniranjem QR-kode ali v operaterjevi aplikaciji. eSIM kartic EU lahko uporabljajo tudi uporabniki, ki niso državljani katere od članic EU.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Podatki se objavljajo po državah. Uporabljena je klasifikacija [DRZAVE - Države in druga ozemlja - slovenski standard ISO 3166](#).

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke vsebinsko pregledamo. V primeru odstopajočih vrednosti obvestimo AKOS in ta podatke po potrebi revidira.

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja niso smiselni.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

Seštevek uporabnikov po posameznem tipu uporabnika praviloma presega skupno število, saj posamezni uporabnik v opazovanem obdobju lahko spada v več kategorij in ga tako hkrati upoštevamo kot turista, celodnevnega izletnika, poldnevnega izletnika oz. tranzitnega potnika.

Med eksperimentalnimi statistikami podatkov operaterjev mobilne telefonije in statistikami preostalih uradno utečenih statističnih raziskovanj s področja turizma ne moremo delati neposrednih primerjav, saj je med raziskovanji množica metodoloških in definicijskih neskladij.

Pri statistikah podatkov mobilnih operaterjev je posameznik definiran kot uporabnik mobilne naprave, ki za časa svojega potovanja gostuje v tujem omrežju. Da se ga zazna kot »potujočega«, mora torej pri sebi imeti aktivno mobilno napravo, to pa pri preostalih raziskovanjih ni pogoj.

Statistike podatkov operaterjev mobilne telefonije tudi ne vsebujejo drugih podrobnosti o potovanjih posameznikov, npr. razlogov za potovanja, na podlagi katerih se določa, ali posamezen obisk dejansko spada med »turistične« ali ne. Predvsem med enodnevnimi obiskovalci, ki potujejo med Slovenijo in sosednjimi državami, je najverjetneje veliko takšnih, ki se jih v okviru statistike turizma sicer ne upošteva (npr. dnevni, delovni migranti, vozniki tovornjakov v tranzitu ipd.).

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

Podatkovna baza SiStat: Turizem – Potovanja prebivalcev Slovenije – [Uporabniki mobilnih storitev in njihova potovanja](#). Objavljajo se absolutni podatki.

Podatkovna baza SiStat: Turizem – Tuji turisti in potniki – [Uporabniki mobilnih storitev in njihova potovanja](#). Objavljajo se absolutni podatki.

Eksperimentalna statistika (Turizem): »Uporaba podatkov mobilnih operaterjev za namene turizma.« Objavljajo se absolutni podatki in deleži.

Podatki so objavljeni kot eksperimentalna statistika.

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Začasnih podatkov ne izkazujemo. Objavimo le končne podatke.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

V časovni vrsti ni prišlo do prelomov, zato so vse časovne točke primerljive.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Podatkov za to raziskovanje SURS ne zbira z vprašalnikom.